

گزارش تحلیلی مقایسه صادرات و واردات انواع چای در ۱۲ ماهه ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

جدول ۱: مقایسه تطبیقی آمار صادرات چای ۱۲ ماهه ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

آمار صادرات چای سال ۱۴۰۰			آمار صادرات چای سال ۱۳۹۹			ماه ها و جمع کل
متوسط یک کیلوگرم (دلار)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)	متوسط یک کیلوگرم (دلار)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)	
۱/۰۱	۱.۸۳۷.۹۲۰	۱.۸۱۸.۹۰۵	۰/۷۹	۱۲۳۹۷۹	۱۴۹۹۵۰	فروردین
۰/۹۳	۱.۵۴۶.۷۰۳	۱.۶۶۳.۴۰۴	۰/۷۳	۸۵۰۰۲	۱۱۶۴۲۳	اردیبهشت
۰/۹۳	۸۱۱.۷۹۸	۸۷۶.۳۷۱	۰/۹۲	۲۸۴۸۰۴	۳۰۸۷۵۶	خرداد
۰/۹۸	۱.۴۳۲.۷۸۱	۱.۴۵۶.۸۴۵	۱/۰۹	۱۲۰۵۹۴۶	۱۱۰۵۸۹۰	تیر
۰/۹۵	۱.۴۷۰.۸۰۳	۱.۵۵۱.۴۶۸	۱/۱۲	۱۸۳۲۶۹۸	۱۶۴۲۷۲۱	مرداد
۰/۹۸	۳.۵۸۳.۴۸۳	۳.۶۳۸.۷۴۷	۰/۹۱	۱۴۶۴۰۳۷	۱۶۱۱۹۰۵	شهریور
۱/۰۲	۳.۶۶۶.۷۴۲	۳.۵۸۰.۵۰۸	۰/۹۷	۱۲۹۶۲۱۰	۱۳۴۱۲۳۴	مهر
۱/۰۳	۲.۷۵۳.۹۶۳	۲.۶۷۳.۰۴۶	۱/۰۱	۱۶۱۸۸۳۰	۱۵۹۸۲۴۰	آبان
۰/۹۹	۲.۲۸۶.۰۶۱	۲.۳۱۷.۶۰۳	۰/۹۵	۱۴۸۷۸۲۳	۱۵۶۳۱۳۲	آذر
۱/۶۵	۳.۹۷۹.۸۵۵	۲.۴۱۲.۳۳۴	۰/۹۰	۱۷۷۱۰۶۹	۱۹۶۹۳۸۵	دی
۰/۸۷	۲.۰۹۲.۵۳۸	۲.۳۹۴.۰۴۴	۰/۹۴	۱۵۵۸۷۰۳	۱۶۴۹۷۱۹	بهمن
۰/۸۸	۲.۵۳۵.۹۰۱	۲.۸۸۸.۱۱۸	۰/۹۹	۳۱۳۴۵۵۲	۳۱۴۵۳۸۸	اسفند
۱/۰۳	۲۷.۹۹۸.۵۴۸	۲۷.۲۷۱.۳۹۳	۰/۹۸	۱۵.۸۶۳.۶۵۳	۱۶.۲۰۲.۷۴۳	جمع

جدول ۲: مقایسه تطبیقی آمار واردات چای ۱۲ ماهه ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰

آمار واردات چای سال ۱۴۰۰			آمار واردات چای سال ۱۳۹۹			ماه ها و جمع کل
متوسط یک کیلوگرم (دلار)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)	متوسط یک کیلوگرم (دلار)	ارزش (دلار)	وزن (کیلوگرم)	
۵/۰۷	۱۸,۹۰۰,۹۹۰	۳,۷۲۴,۰۰۳	۴/۹۴	۲۰,۴۱۸,۴۴۴	۴۱۳,۱۳۵۶	فروردین
۵/۱۲	۲۳,۲۸۹,۴۶۶	۴,۵۴۵,۰۵۷	۴/۷۴	۲۸,۱۱۸,۲۳۳	۵۹۳,۴۴۸۲	اردیبهشت
۵/۰۴	۲۹,۹۹۲,۶۲۱	۵,۹۵۰,۹۴۷	۴/۷۴	۲۰,۱۶۲,۹۱۱	۴۲۵,۲۸۶۷	خرداد
۵/۲۲	۳۲,۰۹۱,۲۱۲	۶,۱۴۱,۸۰۴	۵/۰۴	۲۴۸,۰۶۶۵۸	۴۹۲,۱۴۳۶	تیر
۵/۱۰	۲۴,۹۶۸,۸۹۳	۴,۸۹۵,۷۹۹	۵/۰۲	۱۸۸,۲۳۰,۴۶	۳۷۵,۲۷۱۸	مرداد
۵/۰۴	۴۱,۴۱۰,۵۸۰	۸,۲۲۲,۷۴۴	۴/۸	۲۰,۵۶۸,۹۸۴	۴۲۸,۵۴۵۳	شهریور
۵/۱۶	۲۸,۰۵۶,۹۳۶	۵,۴۳۶,۷۰۳	۵/۶۰	۲۷۸,۱۴۸۹۶	۴۹۶,۷۶۹۹	مهر
۵/۲۲	۲۹,۱۳۳,۵۸۴	۵,۵۸۳,۲۳۸	۴/۹۴	۲۳۸,۹۰۷۳۰	۴۸۳,۸۰۸۷	آبان
۵/۰۳	۳۵,۳۲۷,۴۶۵	۷,۰۱۹,۶۰۰	۴/۹۱	۳۶۵,۱۲۶۸۱	۷۴۲,۹۰۴۵	آذر
۵/۰۱	۳۸,۷۹۹,۹۸۱	۷,۷۴۲,۷۳۲	۵/۰۲	۳۶۱۸,۰۶۳۲	۷۱۹,۱۹۹۹	دی
۵/۲۲	۳۷,۴۱۳,۳۸۸	۷,۱۶۵,۸۰۳	۵/۲۸	۲۹۸,۱۷۳,۲۸۷	۵۶۵,۵۸۵۴	بهمن
۵/۲۳	۴۶,۷۷۵,۶۴۸	۸,۹۵۰,۳۲۳	۵/۶۰	۴۲۶,۴۷۶,۵۳	۷۶۰,۵۵۲۴	اسفند
۵/۱۲	۳۸۶,۱۶۰,۷۶۴	۷۵,۳۷۸,۷۵۳	۵/۰۷	۳۲۹,۸۱۸,۱۵۵	۶۴,۹۶۶,۵۲۰	جمع

تحلیل صادرات:

- صادرات **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** حدود **۲۷،۲۷۱ تن** با ارزشی حدود **۲۸ میلیون دلار** بوده که بدین ترتیب ارزش واحد یک کیلوگرم چای صادراتی به طور متوسط حدود **۱/۰۳ دلار** شد (لازم به توضیح است بخش اعظمی از چای صادراتی از نوع مرغوب نبوده، بخشی از آن سنواتی و بخشی دیگر از آن به دلیل شیوع کرونا و توقف فعالیت گمرک در اواخر سال ۱۳۹۸ و اوایل سال ۱۳۹۹، مربوط به سال‌های گذشته است و همچنین بنابر استعلامات صورت گرفته بخش دیگری نیز صادرات مجدد است یعنی چای صادر شده ایرانی نیست و فقط از مسیر ایران ترانزیت می‌شود).
- بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته، میزان چای خشک صادراتی **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** نسبت به **مدت مشابه ۱۳۹۹**، حدود **۶۸/۳ درصد افزایش** یافته است.
- ارزش ریالی صادرات **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** حدود **۶۵۳۹ میلیارد ریال** (حدود ۶۵۳/۹ میلیارد تومان) و متوسط ارزش یک کیلوگرم چای صادراتی **حدود ۲۳۹۸۱ تومان** بوده است.
- بیشترین میزان فراوانی صادرات با **۱۷۰ مرتبه** از گمرک **منطقه آزاد انزلی** بوده و پس از آن **گمرک مشهد** (۵۸ مرتبه) و **منطقه ویژه اقتصادی پیام** (۱۸ مرتبه) در رتبه‌های دوم و سوم هستند.
- **صادرات به ۲۸ کشور** در **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** از جمله: هند، گرجستان، روسیه، عراق، تاجیکستان، ترکمنستان، افغانستان، استرالیا، ازبکستان، کانادا، ترکیه، جمهوری آذربایجان، بلژیک، کنیا، قزاقستان، لبنان، فنلاند، قطر، سوئیس، آلمان، چین، امارات متحده عربی، هلند، اکراین، انگلستان، قرقیزستان، کویت و ارمنستان.
- بیشترین صادرات چای در **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** به ترتیب به کشورهای **روسیه** (حدود ۳۳۷۲ تن)، **هند** (حدود ۲۵۳۸ تن)؛ **عراق** (۲۱۹۴ تن)، **ازبکستان** (۱۸۷۲ تن)، **تاجیکستان** (۱۶۰۰ تن) بوده است.
- حدود **۱۴/۸ درصد** صادرات چای در **۱۲ ماهه ۱۴۰۰**؛ یعنی ۴،۰۴۳،۸۵۷ کیلوگرم (**حدود ۴۰۴۳ تن**) با ارزش معادل **۳،۷۱۴،۲۶۸** به ۳ کشور **روسیه، قزاقستان و قرقیزستان** که از کشورهای **عضو اتحادیه اوراسیا** هستند و از مزایای تعرفه ترجیحی در قالب توافقنامه آزاد ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا بهره‌مندند، صورت گرفته که با ارزش واحد کمتر نسبت به رقیب هندی بسیار ناچیز است.

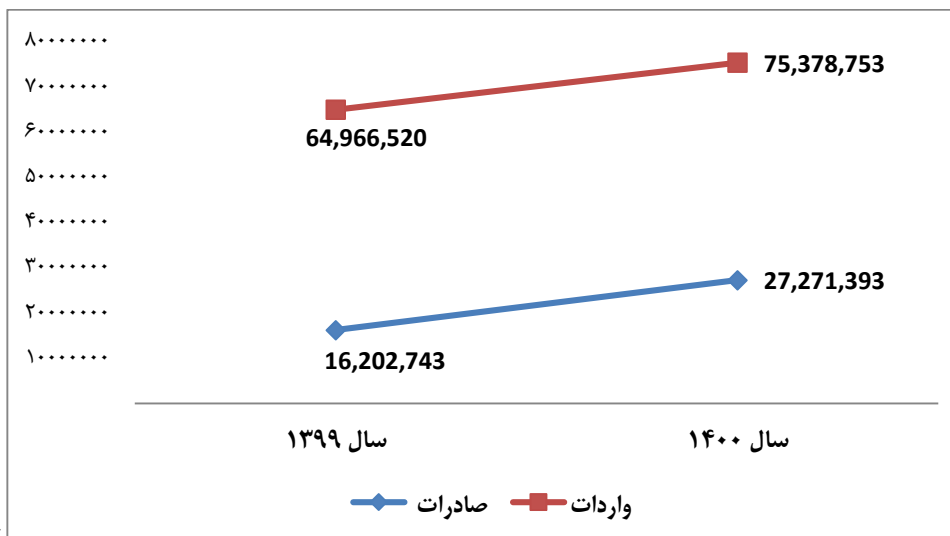
تحلیل واردات:

- واردات **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** حدود **۷۵،۳۷۸ تن** با ارزشی حدود **۳۸۶/۱ میلیون دلار** بوده که بدین ترتیب ارزش واحد یک کیلوگرم چای وارداتی به طور متوسط حدود **۵/۱۲ دلار** شد.
- بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته، میزان چای خشک وارداتی در **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** نسبت به **۱۲ ماهه ۱۳۹۹**، **۱۶ درصد افزایش** یافته است.
- ارزش ریالی چای وارداتی **۱۲ ماهه ۱۴۰۰** با احتساب نرخ میانگین دلار به ارزش میانگین (۲۵۰۰۰) تومان حدود ۹۶۵۴ میلیارد تومان و متوسط ارزش یک کیلوگرم چای وارداتی به شرط آنکه چای سال (یعنی تولید ۲۰۲۱-۲۰۲۲ باشد) **حدود ۱۲۸۰۰۰ تومان** بوده است. شایان ذکر است یکی از عوامل افزایش قیمت چای وارداتی، کاهش واردات چای از مسیر مستقیم و واردات آن از مسیر غیرمستقیم، افزایش هزینه حمل و نقل، افزایش قیمت جهانی مواد غذایی است.
- بیشترین میزان فراوانی واردات به ترتیب از گمرکات **منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱** (۶۷ بار)، **منطقه ویژه اقتصادی شهید رجایی** (۵۹ بار) و **منطقه ویژه اقتصادی پیام** (۳۸ بار) صورت گرفته است.
- **واردات چای در ۱۲ ماهه اول سال ۱۴۰۰** از **۱۰ کشور**: هند، سریلانکا، امارات متحده عربی، کنیا، ترکیه، چین، ویتنام، آلمان، عراق و افغانستان.
- حدود **۴۵/۵ درصد** از چای وارداتی (یعنی حدود ۳۴۲۸۵ تن) به ارزش حدود ۱۶۸ میلیون دلار) از کشور **هند**؛ حدود **۲۴/۳ درصد** از چای وارداتی (یعنی حدود ۱۸۳۲۶ تن) به ارزش حدود ۱۰۶/۷ میلیون دلار) از کشور **سریلانکا** بوده است و **۱۹ درصد** از چای وارداتی (یعنی حدود ۱۴۳۶۸ تن) به ارزش حدود ۷۱/۵ میلیون دلار) از کشور **امارات متحده عربی** به عنوان کشور بدون باغات چای (صادرات مجدد) و به عبارت دیگر حدود **۸۸/۸ درصد** از چای به ترتیب از **۳ کشور** هند، سریلانکا و امارات متحده عربی و **مابقی از ترکیه، ویتنام، چین، کنیا** (۱۴۷۰ تن) به ارزش واحد ۳/۹۴ دلار)، و ... وارد می‌شود.

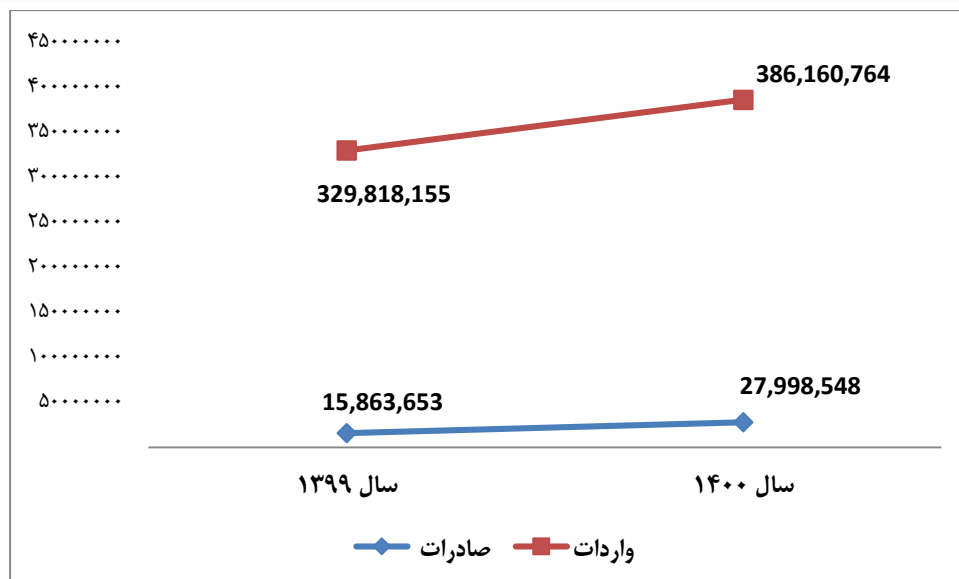
منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

تهیه و تنظیم: مهران مهدی‌زاده - تحلیل‌گر مستقل تجارت خارجی چای و مدرس دانشگاه

میزان رشد وزنی صادرات ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹: **۶۸/۳ درصد**
 میزان رشد وزنی واردات ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹: **۱۶ درصد**

نمودار ۱. مقایسه میزان وزنی صادرات و واردات چای در سالهای ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (کیلوگرم)

میزان رشد ارزش صادرات ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹: **۷۶/۵ درصد**
 میزان رشد ارزش واردات ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹: **۱۷/۱ درصد**

نمودار ۲. مقایسه ارزش صادرات و واردات چای در سالهای ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ (دلار)